

Шепетяк О. Синтетичність богослов'я Карла Ранера. // Філософія як культурна політика сучасності. Тези доповідей всеукраїнської наукової конференції. – Острог: В-во НУ "Острозька академія", 2013. – С. 98-99.

УДК: 128

Олег Шепетяк

СИНТЕТИЧНІСТЬ БОГОСЛОВ'Я КАРЛА РАНЕРА

У статті проведений аналіз антропологічних концепцій, які сформувалися в католицькому богослов'ї німецькомовного простору в добу після Другого Ватиканського Собору. Презентуються ідеї К. Ранера про присутність в людському духові Божественного начала, яке визначає людську сутність, складає основу людськості, підносить людину до сфери трансцендентного та уможлиблює її зв'язок з Богом. Завдяки цій наявності Божественного в людині, вона може сприймати Його одкровення, та становити ареал Божої присутності у світі. Сучасне католицьке богослов'я підносить гідність людини, ставлячи антропологічний принцип в основу всього догматичного, фундаментального та морального богослов'я.

Ключові слова: богослов'я, антропологія, Ранер, Корет, Ратцінгер, Каспер.

Новітнє зіткнення філософії і богослов'я спричинило низку світоглядних трансформацій, серед яких особливе місце займає антропологічна теологія Карла Ранера. Людина опинилася в центрі богословської дискусії ще у XIX століття з появою на площині дискусії ліберального протестантизму Ф. Шляермахера та А. Рітчля. Проте вже в неоортодоксії К. Барта формується повернення до традиційних богословських поглядів. К. Ранер став своєрідним фарватером, який зумів поєднати в єдиній концепції богословські напрацювання керигматичного богослов'я К. Барта, нового богослов'я А. де Любака, критичної філософії І. Канта, ідеалізму Г.В.Ф. Гегеля, екзистенціалізму М. Гайдеггера.

У підвалини богослов'я К. Ранера закладена ідея присутності в людській сутності вектора Божественності, який розкриває людині Бога, а тому є внутрішньо-людським одкровенням, який уможлиблює сприйняття людиною Бога в Його одкровенні за посередництвом історії спасіння і кульмінаційного одкровення в Ісусі Христі. Присутність Бога в людській природі, даючи людині змогу скеровувати свій погляд до надприродного, робить кожного християнином. К. Ранер стверджував, що кожна людина за власним природним програмуванням є християнином: навіть коли людина не бажає реалізовувати свій власний, Богом закладений потенціал, вона його не втрачає, а залишається «анонімним християнином» [2, с. 35].

Природну скерованість людини до Бога К. Ранер зве «трансцендентальним екзистенціалом», резюмуючи в цьому понятті напрацьований І. Кантом концепт трансцендентності [3, с. 19] та описану у філософії М. Гайдеггера ідею екзистенціала як виразника модусу існування Dasein. Трансцендентальний екзистенціал скеровує духовний зір людини до трансцендентності, виймаючи її з іманентності світового буття, підносить її понад власну дефініцію, формує її зв'язок з Богом як абсолютною таємницею, роблячи і людину таємницею, яка не підлягає визначенню [1, с. 364]. Людина не є продуктом усього того, з чого вона складається, не розчиняється у світах своєї присутності і не може вповні усвідомити власну сутність поза Богом.

1. Гренц С., Олсон Р. Богословие и богословы XX века. / Стэнли Гренц, Роджер Олсон. [Пер. с англ.] – Черкассы: Колоквиум, 2011. – 520 с.

2. Ранер К. Основание веры. Введение в христианское богословие. / Карл Ранер [Пер. с нем. В. Витковского] – Москва: Библиейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2006. – 662 с. – (Современное богословие)

3. Kant I. Kritik der reinen Vernunft. / Immanuel Kant. 2. Aufl. – Königstein, 1787. – 533 S.